

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi

KRR-4100-04-01/2012
P/12/111

Warszawa, dnia 12 kwietnia 2012 r.

Pan
Edward Gacek
Dyrektor Centralnego Ośrodka Badania
Odmian Roślin Uprawnych

WYSTĄPIENIE POKOKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w Centralnym Ośrodku Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej² – agencji wykonawczej w rozumieniu art. 18 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³ – zwanego dalej „COBORU”, kontrolę w zakresie wykonania planu finansowego w 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 23 marca 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

1. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami wykonanie przez Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych planu finansowego w 2011 roku.

Zrealizowane w 2011 r. przychody COBORU wyniosły 67.022,7 tys. zł i były wyższe o 628,7 tys. zł (o 0,9%) od planowanych. Łączny stan należności wyniósł 7.754,6 tys. zł i był wyższy o 254,6 tys. zł (o 3,4 %) w stosunku do stanu należności wynikającego z planu po zmianach. Przekroczenie należności wykazanych w planie po zmianach wynikało z trudności oszacowania w listopadzie 2011 r. ostatecznej wielkości sprzedaży produktów i usług do końca roku budżetowego i terminów płatności przypadających na rok 2012.

Koszty poniesione przez COBORU w 2011 r. wyniosły 60.741,6 tys. zł i były niższe o 5.106,4 tys. zł (o 7,8%) od planu po zmianach. Przyczyną niepełnej realizacji planowanych kosztów były m.in. niższe o 4.049,4 tys. zł koszty wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy.

¹ Dz. U. z 2012 r. poz. 82 ze zm.

² Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych został utworzony z dniem 31 grudnia 2010 r.

³ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

Stan zobowiązań COBORU na koniec roku 2011 r. wyniósł 5.243,2 tys. zł i był wyższy o 3.743,2 tys. zł (tj. o 249,5%) w porównaniu do planu po zmianach. Przekroczenie planowanych zobowiązań w 2011 r. było wynikiem zmian terminów wypłaty wynagrodzeń. COBORU nie posiadał zobowiązań wymagalnych według stanu na 31 grudnia 2011 r.

W kontroli stwierdzono nieprawidłowości dotyczące gospodarowania środkami finansowymi, w tym środkami z otrzymanych dotacji budżetowych oraz nieprawidłowości w zakresie stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 1994 r. – Prawo Zamówień Publicznych.

- Niezgodnie z art. 162 pkt 3 ustawy z dnia z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴, COBORU – ze środków (dotacja podmiotowa) nie ujętych w planie finansowym, określonym w ustawie budżetowej na rok 2011⁵, jak i w planie po zmianach – zakupił trzy programy informatyczne na łączną kwotę 127,2 tys. zł. COBORU dokonał powyższego zakupu bez udzielenia zamówienia publicznego na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 1994 r. – Prawo zamówień publicznych⁶, pomimo że wartość zamówienia przekroczyła 14 tys. euro. Ponadto COBORU sklasyfikował poniesione wydatki majątkowe niezgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych⁷, ewidencjonując je w § 4210 – materiały i wyposażenie, zamiast w § 6140 – wydatki na zakupy inwestycyjne pozostałych jednostek. W trakcie kontroli dokonane zostały w tym zakresie stosowne korekty. Należy także zauważyć, że w 2010 r. zakup programu informatycznego był właściwie klasyfikowany, jako wydatek majątkowy. Wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem środki z dotacji podmiotowej w wysokości 127,2 tys. zł wraz z należnymi odsetkami w wysokości 15.166 zł COBORU zwrócił na rachunek Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 1 marca 2012 r.
- Niezgodnie z umową o udzielenie dotacji celowej⁸, przeznaczoną na zadania związane z badaniem i rejestracją odmian roślin, porejestrowym doświadczalnictwem odmianowym oraz z ochroną prawną odmian roślin, w trzech oddziałach COBORU wydatkowano 19,6 tys. zł na zakup urządzeń fiskalnych i artykułów spożywczych. Wydatkowanie powyższej kwoty niezgodnie z przeznaczeniem wynikało z niedostatecznego nadzoru nad oddziałami COBORU w zakresie prawidłowości wykorzystania i rozliczenia w 2011 r. środków z dotacji celowej. Kwota nieprawidłowo wykorzystanej dotacji celowej została w całości zwrócona na rachunek Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 13 stycznia 2012 r.
- Nieterminowo (tj. z ok. miesięcznym opóźnieniem) – w czterech oddziałach COBORU – regulowano w 2011 r. zobowiązania wymagalne, m.in. wobec ZUS i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Odsetki od nieterminowych wpłat wyniosły łącznie 4,2 tys. zł.

W 2011 r. przeciętne zatrudnienie COBORU (w przeliczeniu na pełne etaty) wyniosło 662,5 etatów i było niższe od planowanego o 88,5 etatu. Koszty wynagrodzeń osobowych wyniosły 27.325,9 tys. zł i były niższe

⁴ Dz. U. z 2010 r. Nr, poz. 759.

⁵ Dz. U. Nr 29, poz. 150.

⁶ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

⁷ Dz. U Nr 38, poz. 207 ze zm.

⁸ Umowa z dnia 2 lutego 2011 r. nr Horn 802/1/2011 zawarta pomiędzy Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi a Centralnym Ośrodkiem Badania Odmian Roślin Uprawnych z siedzibą w Słupi Wielkiej na kwotę 19.000,0 tys. zł.

o 9,1% od planowanych. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie przypadające na etat wyniosło 3.437 zł. Przeciętne wynagrodzenia osób kierujących COBORU w 2011 r. były zgodne z uregulowaniami zawartymi w art. 8 pkt 5 lit. a ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi⁹.

2. Najwyższa Izba Kontroli opiniuje negatywnie skuteczność funkcjonowania procedur kontroli finansowej, poprawność dowodów i zapisów księgowych oraz zgodność i wiarygodność ksiąg rachunkowych

W COBORU, w tym także w trzech z 16 podległych oddziałów, nie przestrzegano zasad rachunkowości wprowadzonych zarządzeniem Nr 16 Dyrektora COBORU z dnia 1 lipca 2011 r. Zgodnie przepisami zarządzenia, odpisy amortyzacyjne od środków trwałych i wartości niematerialno-prawnych powinny być dokonywane w okresach miesięcznych. W COBORU odpisów amortyzacyjnych dokonano jednorazowo, tj. w grudniu 2011 r. Jednorazowe naliczenie odpisów amortyzacyjnych spowodowało, że w okresie trzech kwartałów 2011 r. nie wprowadzono do ewidencji księgowej kwoty 422,8 tys. zł i nie uwzględniono jej w kwartalnej sprawozdawczości Rb-40.

Ewidencja finansowo-księgowa w COBORU prowadzona była w 2011 roku, w systemie rachunkowości komputerowej. Stosowany system informatyczny nie w pełni odpowiadał wymogom określonym w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, bowiem nie umożliwiał ustalenia osoby, która dokonała wpisu do systemu finansowo-księgowego, po ostatecznym zaewidencjonowaniu w księgach. Stanowiło to naruszenie art. 14 ust. 4 ustawy o rachunkowości¹⁰.

W wyniku badania 111 dowodach księgowych¹¹ o łącznej wartości 2.253,6 tys. zł stwierdzono:

- w 8 (o łącznej wartości 149,1 tys. zł) brak podpisu poświadczającego sprawdzenie dowodów pod względem formalno rachunkowym, co było niezgodne z art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
- w 62 (o łącznej wartości 899,0 tys. zł) błędnie wprowadzoną do systemu księgowego datę operacji gospodarczej, niezgodną z umieszczoną na fakturze datą sprzedaży lub z datą wystawienia faktury. Było to niezgodne z art. 23 ust 2 pkt 1 i art. 24 ust. 2 ww. ustawy,
- 11 dowodów (o łącznej wartości 5,1 tys. zł) zaksięgowanych na niewłaściwych kontach analitycznych, co było niezgodne z art. 24 ust 2 ustawy o rachunkowości.

Wbrew zasadom określonym w art. 23 ust. 1 oraz art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości dane wprowadzane do systemu finansowo-księgowego nie były zatwierdzane przed sporządzaniem kwartalnych sprawozdań budżetowych. Podczas kontroli ustalono, że zatwierdzanie zapisów księgowych następowało po upływie od 3 tygodni do 3 miesięcy po sporządzeniu sprawozdań.

⁹ Dz. U. z 2000 r., Nr 26, poz. 306 ze zm.

¹⁰ Dz. U. z 2009 r., Nr 152, poz. 1223 ze zm.

¹¹ Badania dokonano z zastosowaniem metody MUS (Monetary Unit Sampling) - dobór próby na podstawie metody monetarnej. Prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem.

3. Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie z zastrzeżeniami sporządzone przez COBORU za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 r. sprawozdanie Rb-35 z wykonania planu dochodów i wydatków oraz sprawozdanie Rb-40 z wykonania określonego w ustawie budżetowej na 2011 rok planu finansowego COBORU.

W wyniku badania ustalono, że w sprawozdaniach Rb-35 oraz Rb-40 za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 r. podano nieprawidłowe kwoty należności i zobowiązań. Skutkowało to koniecznością dokonania dwukrotnie korekt sprawozdawczości łącznej.

4. Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do zorganizowania, przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji w 2011 r.

W 2011 r. w COBORU przeprowadzono pełną inwentaryzację składników majątkowych. Inwentaryzacja została rozliczona prawidłowo zgodnie z art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

Przedstawiając Panu Dyrektorowi powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

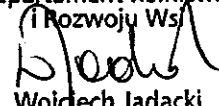
1. Zwiększenie nadzoru nad gospodarką finansową Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych, w tym nad wykorzystaniem i rozliczaniem środków budżetowych pochodzących z dotacji celowej i dotacji podmiotowej oraz nad prawidłowym prowadzeniem ksiąg rachunkowych.
2. Zwiększenie kontroli w zakresie stosowania ustawy – Prawo zamówień publicznych.
3. Terminowe regulowanie zobowiązań.
4. Spowodowanie rzetelnego sporządzania sprawozdawczości budżetowej.

Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Dyrektora o przedstawienie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji Najwyższej Izby Kontroli.

RADCA PREZESA NIK
p.o. DYREKTORA
Departament Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Wojciech Jadacki

